

MIAP

Mesura Implícita de l'Afectivitat en Preadolescents

Evidència 2a.

Resum Executiu Treball Final de grau

Clàudia Machado Azuaga

Dirigit per: Silvia Edo Izquierdo

Curs 2017-2018

Paraules: 1.446

Facultat de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Construcció i validació d'una Mesura Implícita de l'Afectivitat en Preadolescents

Agents clau

Aquest estudi va dirigit a grups de recerca interessats en la investigació de mesures de l'afecte implícit. La detecció correcta d'aquest per part del professional de la psicologia, permetria treballar els problemes emocionals dels preadolescents (10- 12 anys) contribuint en un major ajust dels nens ja que al poder identificar millor com se senten, podrien modificar el seu comportament i adequar-se millor a les situacions socials. Per altra banda, també es dirigeix a aquelles entitats de l'àrea del Departament de Salut i Benestar per tal d'exposar els beneficis que comporta i poder aconseguir finançament per dur a terme la recerca pertinent. També podria ser d'interès per tots aquells especialistes en l'àmbit d'estrès i salut, així com professionals que treballen en consultes d'atenció psicològica, tant públiques com privades.

Introducció

La preadolescència (10-12 anys) marca l'inici d'una nova etapa on la tendència normativa és l'increment de problemes de relació tant amb pares com amb professors i de dificultats personals. En aquesta etapa una bona identificació permet als adolescents modificar el seu comportament i adequar-se millor a les situacions socials (Gohm i Clore, 2002).

La majoria de mesures existents que permeten l'avaluació d'aquests estats emocionals són explícites i per tant, la resposta està sota control voluntari. Tot i que

aporten informació valuosa, presenten limitacions. A més, no permeten superar una incorrecta percepció de les emocions i per això, es creu necessària l'avaluació implícita de les d'aquestes, atès que cursa amb l'activació automàtica de les representacions afectives i pot aportar informació extra (Quirin, Kazén i Kuhl, 2009).

Per això, es construeix un instrument que permeti avaluar l'estat emocional dels preadolescents (10-12 anys) de manera implícita. Per fer-ho, es prendrà de referència l'IPANAT (Quirin et al., 2009) i es realitzaran quatre estudis. Els dos primers serviran per la validació dels components que conformaran l'instrument. El tercer es centrarà en la validació al castellà del Procés d'Inducció Emocional (PIE) de Von Leupoldt, Rohde, Beregova, Thordsen-Sörensen, Zur Nieden, i Dahme, (2007) per poder validar el MIAP. I per últim, es construirà i validarà el MIAP.

Estudi 1

Objectiu: Validació dels adjectius per assegurar la comprensió d'aquests.

Mètode:

Mostra: 46 preadolescents.

Procediment: d'una llista de 34 adjectius, havien de classificar-los segons si creien que era positiu, si no ho sabien, o si era negatiu.

Resultats: es van seleccionar els més extrems, essent "1" positiu i "5" negatiu. Per l'afecte positiu, els adjectius són: Content (1.09), Feliç (M=1.12) i Animat (M=1.14). Per l'afecte negatiu: Trist (M=4.81), Enfadat (M=4.77) i Culpable (M=4.76).

Estudi 2

Objectiu: validació dels símbols com a estímul neutre sense connotació lingüística.

Mètode:

Mostra: 54 preadolescents.

Procediment: d'un llistat dels 27 símbols de l'alfabet hebreu havien de dir si els associaven a alguna cosa agradable, desagradable o a res.

Resultats: Es van seleccionar aquells que mostraven un percentatge superior al 50% de respostes a favor de la neutralitat (taula 1).

	S1.6 (63,12%)		S3.1 (55,55%)
	S2.1 (70,6%)		S3.5 (55,55%)
	S2.4 (52,9%)		S3.6 (55,55%)

Taula 1. Símbols més neutres

Discussió: Es considera que la imaginació que tenen els nens (Vigotsky, 1999) podria influir en els resultats. A més, s'evidencia una tendència a atribuir més significació “agradable” que “desagradable” (*Taula 2*) que podria afectar el resultat final.

<i>S1.6</i>		<i>S3.1</i>	
<i>Agradable</i>	26.3%	<i>Agradable</i>	33.33%
<i>Neutre</i>	63.12%	<i>Neutre</i>	55.55%
<i>Desagradable</i>	10.52%	<i>Desagradable</i>	13.33%
<i>S2.1</i>		<i>S3.5</i>	
<i>Agradable</i>	17.65%	<i>Agradable</i>	38.88%
<i>Neutre</i>	70.6%	<i>Neutre</i>	55.55%
<i>Desagradable</i>	11.77%	<i>Desagradable</i>	5.55%
<i>S2.4</i>		<i>S3.6</i>	
<i>Agradable</i>	28.89%	<i>Agradable</i>	22.22%
<i>Neutre</i>	59.9%	<i>Neutre</i>	55.55%
<i>Desagradable</i>	17.33%	<i>Desagradable</i>	16.66%

Taula 2. Percentatges de neutralitat dels símbols

Estudi 3

Objectiu: validació al castellà del Procediment d'Inducció Emocional (PIE) de Von Leupoldt et al., (2007)

Mètode:

Mostra: 56 preadolescents.

Procediment: Es va dividir la mostra en tres i després d'un exercici de relaxació cada grup va visualitzar un fragment de pel·lícula (*Taula 3*). En acabar, es va recollir el seu estat afectiu amb el SAM (Hodes, Cook, i Lang, 1985) (extrem 9 positiu; extrem 1 negatiu). Per últim, es va projectar el film positiu.

Positiva	Neutra	Negativa
El Libro de la Selva	El Último Unicornio	El Rey León

Taula 3. Condicions experimentals

Resultats: A partir de l'anàlisi de la variància (*Taula 4*) i la correcció de Bonferroni (*Taula 5*) es van obtenir els resultats següents:

	Mitjana	SD	F	P
Positiu	7.58	2.29	(2,53) 24.24	0.0000
Neutre	5.06	1.85		
Negatiu	3	2		

Taula 4. Mitjanes, desviacions estàndard i significació puntuacions SAM

Row Mean- Col Mean	Positiu	Negatiu
Negatiu	-4.57895 0.000	
Neutre	-1.52339 0.087	3.05556 0.000

Taula 5. Correcció de Bonferroni

Discussió: Els resultats revelen un clar efecte de les pel·lícules sobre l'estat emocional dels participants. Cada grup valora el seu estat emocional de manera congruent al film visualitzat. Hi ha diferències significatives entre l'estat afectiu positiu o neutre i negatiu però no entre neutre i positiu ($p=0,087$). L'instrument final es pot veure influït per la no diferència entre ambdues.

Estudi 4

Objectiu: Construcció i validació del MIAP

Construcció: Per cada un dels símbols hi ha 6 adjectius a valorar en funció de si creuen que el símbol els representa o no.

Validació: a partir del PIE es valida el MIAP per comprovar si la resposta varia en funció de l'estat afectiu.

Mètode:

Mostra: 306 preadolescents.

Procediment: Es creen tres grups i per separat, s'explica l'activitat a realitzar sense nombrar l'objectiu principal per garantir la mesura implícita. Després de l'exercici de

relaxació es visionen els films i es respon el MIAP. Finalment es projecta el film positiu i s'explica l'objectiu real.

Resultats:

Comparant la de resposta a l'afecte en funció dels grups d'inducció, no s'obté significació (Taula 6, (1)). Dins del mateix grup, hi ha diferències de resposta a AP i AN quan la inducció és positiva o neutre (Taula 6, (2)). L'anàlisi de consistència interna indica valors de 0.5804 per l'afecte positiu (AP) i 0.5968 per l'afecte negatiu (AN).

	Grup d'inducció emocional			F	P
	POSITIU	NEUTRE	NEGATIU		
	\bar{x}	\bar{x}	\bar{x}		
AP	37.89 (sd=9.81)	38.54 (sd=10.24)	35.69 (sd=9.24)	(2,252)=2.06	0.1301
AN	34.42 (sd=8.04)	34.63 (sd=8.59)	34.67 (sd=8.23)	(2,261)=0.02	0.9769
T	2.76	2.62	1.22		
P	0.0072	0.0107	0.2271		

(2)

Taula 8. Resum de les mitjanes i desviacions estàndard d'AP i de AN per cadascuna de les induccions emocionals (Positiva, Neutre i Negativa) diferència de mitjanes, dins d'un mateix grup d'inducció, de la resposta a AP i AN.

L'anàlisi del *funcionament dels símbol* reporta diferències significatives pels dos primers pel què fa a AP. Per això, s'analitza el funcionament del MIAP considerant aquests dos i s'obté significació per AP (Taula 11, (1)). S'observa però, que *dins del mateix grup d'inducció* no es reporten diferències ni en AP ni en AN (Taula 11, (2)). S'obtenen valors d'alfa de 0.6103 per AP i 0.5845 per AN.

	Grup d'inducció emocional			F	P
	POSITIU	NEUTRE	NEGATIU		
	\bar{x}	\bar{x}	\bar{x}		
AP	12.52 (sd=4.00)	12.62 (sd=3.81)	10.79 (sd=3.54)	(2,281)=7.83	0.0008
AN	11.34 (sd=3.24)	11.79 (sd=3.22)	11.81 (sd=3.27)	(2,285)=0.64	0.5269
T	1.95	1.8	1.63		
P	0.0540	0.0749	0.1070		

(2)

Taula 11. Resum de mitjanes, desviacions i significació segons l'afecte positiu i negatiu en relació al símbols 1 i 2.

Ja que la comparació de mitjanes en l'estudi 3 resulta no significativa entre positiu i neutre, es realitza l'anàlisi *considerant com a únic grup la inducció positiva i la neutra en contraposició a la negativa (Taula 12)*.

València dels adjectius	PIE	\bar{x}	SD	F	P
Positiva	+ i~	37.48	9.55	(1,109) = 4.70	0.0323
	-	33.65	7.69		
Negativa	+ i~	34.53	8.30	(1,262) = 0.02	0.8930
	-	34.67	8.23		

Taula 12. Resum de mitjanes, desviacions estàndard i significació segons procés d'inducció emocional agrupat per adjectius positius i negatius

Discussió

Tot i que els preadolescents contesten de manera semblant (per AP i AN) indiferentment del grup experimental, quan la inducció és positiva o neutre, s'atribueixen valors més positius que negatius als símbols.

Per superar la no diferència de resposta entre els grups d'inducció, es fa l'anàlisi dels dos primers símbols per separat i s'observa que presenten diferències significatives pel què fa a la resposta a AP. És a dir, quan la inducció és positiva o neutra els nens atribueixen valors més elevats als adjectius positius que quan aquesta és negativa. Això pot deure's que en l'estudi 2 són els valorats com més neutres, que són els primers en contestar-se després del PIE i poden haver captat millor l'afecte implícit i a més, no estan sotmesos a l'efecte de la fatiga.

S'observa que en cap cas s'obtenen diferències entre neutre i positiu. Podria ésser que "*l'estat neutre*" no fos un estat natural afectiu i per tant, no induïble. Per això, es reporten millors resultats amb l'anàlisi grup positiu+ neutre contra el negatiu. Es veu com per AP, s'atribueixen valors més alts en el primer grup que en el segon. Per AN, s'observa que el grup d'inducció negativa té tendència a atribuir valors més alts, tot i així, no és significatiu.

Com s'observa, les principals limitacions es deriven de la inducció negativa. Això pot ser degut que, tot i que en l'estudi 4 es denoten diferències de resposta entre induccions, no s'observa que la filmació negativa hagi induït negativament sinó que ha reduït l'estat positiu. Probablement, la resposta al SAM (*Estudi 3*) pot haver-se donat en funció del què creien que havien de contestar i no del què realment estaven sentint (limitació mesura explícita).

Per últim i segons Nunnally i Bernstein (1994), els valors d'alpha són acceptables per les primeres fases d'investigació (0.5 i 0.6).

Conclusió

S'acompleixen els objectius dels quatre estudis. Pel què fa als resultats obtinguts de la validació del MIAP, l'instrument resulta sensible a la mesura de l'afecte implícit positiu pels dos primers símbols i presenta diferències de resposta a AP i AN dins dels grups d'inducció positiu i neutre. En quant a consistència interna, s'obtenen valors acceptables per les primeres fases d'investigació.

Per tant, incorporant les millores pertinents, aquest instrument permet mesurar quin és l'estat afectiu dels preadolescents sense demanar-los per ell. D'aquesta manera s'aconsegueix una resposta sincera que no està sota control voluntari i permet detectar quins nens necessiten atenció i ajuda abans, fins i tot, que ells mateixos la demanin.

Referències

- Gohm, C. L., & Clore, G. L. (2002). Four latent traits of emotional experience and their involvement in well-being, coping, and attributional style. *Cognition & Emotion*, 16(4), 495-518.
- Hodes, R. L., Cook, E. W., & Lang, P. J. (1985). Individual differences in autonomic response: conditioned association or conditioned fear?. *Psychophysiology*, 22(5), 545-560.
- Nunnally, J. C. (1994). Bernstein. IH (1994). *Psychometric theory*, 3.
- Quirin, M., Kazén, M., & Kuhl, J. (2009). When nonsense sounds happy or helpless: the implicit positive and negative affect test (IPANAT). *Journal of personality and social psychology*, 97(3), 500.
- Vigotsky, L. (1999). La concepción de aprendizaje y de la enseñanza Tomado de: Colectivo de autores. *Tendencias pedagógicas contemporáneas*. CEPES. Universidad de La Habana.
- Von Leupoldt, A., Rohde, J., Bregova, A., Thordsen-Sörensen, I., Zur Nieden, J., & Dahme, B. (2007). Films for eliciting emotional states in children. *Behavior research methods*, 39(3), 606-609.